

**PÖLLUMAJANDUSTOOTJA, LAMBA- JAVÕI KITSEKASVATUSTOOTJA ÕPEKAVA MOODULITE RAKENDUSKAVA**

Sihtrühm	Vähemalt keskharidusega õppija
Õppevorm	Statsionaarne

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
<b>1</b>	<b>JUHTIMINE JA MAJANDAMINE</b>	5	E.Kadastik, E.Puulmann
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane koostab veisekasvatusega seotud äriplaani, teostab majanduslikud arvestused, juhendab kaastöötajaid, korraldab tööd ja sõlmib tööalaseid kokkuleppeid		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid.		
<b>Õpilane:</b> 1. kavandab tootmisprotsessi ja tootmisprotsessiks vajalikud ressursid, kasutades erialast tarkvara, elektroonilisi andmebaase ja kaarte	<b>Õpilane:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• kavandab äriprotsesside elluviimiseks vajalikud ressursid, arvestades ettevõtte tööprotsesse ja kokkuleppeid;</li> <li>• analüüsib äritegevusega seotud võimalusi ja riske ning analüüsib neid kasutades IKT vahendeid</li> </ul>		
2. korraldab ettevõtte tootmisega seonduvate tööülesannete täitmise, värbab töötajaid ning korraldab personali töö vastavalt ettevõtte vajadustele	<ul style="list-style-type: none"> <li>• annab ülevaate ettevõtte töökorraldusest ning planeerib tootmisega seonduvate tööülesannete täitmise;</li> <li>• kavandab ettevõtte struktuuri ja tööprotsessid ning peab tööaja ja töötasu arvestust;</li> <li>• kavandab meeskonna loomise protsessi andes töötajatele asjakohaseid korraldusi;</li> <li>• valib ja värbab töötajad, vormistab töölepingud, peab tööaja ja töötasu arvestust arvestades tootmise vajadusi ning ettevõtte arengut kasutades vastavat tarkvara;</li> <li>• tagab töötajate tööalase pädevuse ning vajadusel suunab töötajad täienduskoolitusele;;</li> <li>• täiendab ennast tööalaselt õppides ja omandades uusi töövõtteid, -meetodeid ja -tehnikaid.</li> </ul>		

<p>3. koostab tootmisaruanded ning dokumentatsiooni ettevõtte siseselt ja edastab ametiasutustele vastavalt õigusaktide nõuetele, kasutades vastavaid infosüsteeme</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• loob ja vormistab äritegevuseks vajalikud dokumendid vastavalt ettevõtte töökorraldusele ja õigusaktide nõuetele;</li> <li>• arvestades tootmise eesmärki sõlmib klientide ja koostööpartneritega lepinguid ning kokkuleppeid tootmistegevuse sujuvaks toimimiseks kasutades vastavaid infosüsteeme.</li> </ul>
<p>4. kavandab ja korraldab müügi protsessi ja turundustegevused vastavalt ettevõtte eesmärkidele</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• kavandab vastavalt ettevõtte profiilile l toote müümiseks vajalikud turundus- ja müügitoimingud;</li> <li>• koostab turundusplaani vastavalt ettevõtte eesmärkidele;</li> <li>• kujundab toodete ja teenuste hinna, vastavalt toodete ja teenuste eripärale ja ettevõtte äriprotsessidele, arvestades kliendigruppide vajadusi.</li> </ul>
<p>5. koostab ettevõtte äriplaani, lähtudes ettevõtluskeskkonnast ja äriideest</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• koostab äriprotsessi alustamise tegevuskava määrates viisi kliendirühmadeni jõudmiseks;</li> <li>• koostab äriideest lähtuvalt äriplaani ja valib sobiva ettevõtlusvormi, tuginedes majanduskeskkonna analüüsile ning arvestades sihtturgu, kulu- ja tuluproгноosi ning riske;</li> <li>• kavandab ettevõtte struktuuri ja tööprotsessid, arvestades äriplaani ning ettevõtte põhi- ja tugiprotsesside eripära.</li> </ul>
<p>Teemad, alateemad</p>	<p><b>Toodete väljatootamine ja müümise kavandamine</b>  Toote idee  Sihtturg ja selle vajadused  Turu määratlemine ja nõudluse prognoos  Tootmiskulud  <b>Äriidee</b>  Ettevõtte oskused, kogemused, võimalused idee elluviimiseks  <b>Äriplaani koostamine ja sobiva ettevõtlusvormi valimine</b>  Äriplaani koostamine  <b>Ettevõtte struktuuri ja tööprotsesside kavandamine</b>  Organisatsiooni kujundamine  <b>Finantsjuhtimise korraldamine</b>  Finantsjuhtimise põhimõtted</p>
<p>iseseisev töö 90 tundi</p>	<p>äriplaani koostamine ja vormistamine ning selle esitlemine</p>
<p>Õppemeetodid</p>	<p>interaktiivne loeng, intervjuu, praktiline töö, SWOT-analüüs, väitlus, diskussioon, arutelu</p>
<p>Hindamine</p>	<p>Õppeprotsessis rakendatakse kujundavat hindamist. Õpiväljundite saavutatust hinnatakse</p>

	hindamiskriteeriumide ja demonstratsioonülesannete täpsustavate hindamisjuhendite alusel. Hindamisülesanne: 1. esitleb koostatud äriplaani
sh hindekriteeriumid	Puuduvad
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli kokkuvõttev hinne on mitteeristav. Hinne on „arvestatud“, kui on saavutatud kõik õpiväljundid lävendi tasemel, sh täidetud iseseisvad tööd
sh hindamismeetodid	Praktiline töö, intervjuu, esitlus
Õppematerjalid	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. A. Arrak jt. Eesti Majandus, Avatar Grupp, Tartu, 2008.a.</li> <li>2. Igäihele Majandusest, Koolibri, 2013.a.</li> <li>3. M. Pramann Salo Ettevõtluse alused, ILO, 2005.a.</li> <li>4. Ideest eduka ettevõtte. Õppematerjal. Tallinn: SA Innove, 2008.</li> <li>5. R. Cinnamon jt., Kuidas mõista ettevõtte finantse, Äripäev, 2011.a.</li> <li>6. Teearu, A, Krumm, E. Ettevõtte finantsjuhtimine, Pegasus, Tallinn 2008</li> <li>7. <a href="http://www.looveesti.ee/alusta-ettevotlusega/ettevotte-asutamine/">http://www.looveesti.ee/alusta-ettevotlusega/ettevotte-asutamine/</a></li> <li>8. <a href="http://www.eas.ee/et/alustavale-ettevotjale/ettevotlusega-alustamine/ettevotlusvormid-ja-alustamise-viisid">http://www.eas.ee/et/alustavale-ettevotjale/ettevotlusega-alustamine/ettevotlusvormid-ja-alustamise-viisid</a></li> <li>9. <a href="http://www.tootukassa.ee/content/toetused-ja-huvitised/ettevotluse-alustamise-toetus">http://www.tootukassa.ee/content/toetused-ja-huvitised/ettevotluse-alustamise-toetus</a></li> <li>10. <a href="http://www.struktuurifondid.ee/millele-saab-toetust/">http://www.struktuurifondid.ee/millele-saab-toetust/</a></li> </ol>

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
2	<b>ÕPITEE JA TÖÖ MUUTUVAS KESKKONNAS</b>	5	E.Kadastik, E.Rõuk, A.Kupp
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane juhib omatöölalast karjääri tänapäevases muutuv keskkonnas, lähtudes elukestva õppe põhimõtetest		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid.		
<b>Õpilane:</b>  1. kavandab oma õpitee, arvestades	<b>Õpilane:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• analüüsib oma huvisid, väärtusi, oskusi, teadmisi, kogemusi ja isikuomadusi, sh õpi-, suhtlemis- ja koostööoskusi;</li> </ul>		

<p>isiklike, sotsiaalseid ja tööalaseid võimalusi ning piiranguid</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• analüüsib ennast ja oma õpiteed ning sõnastab oma õpieesmärgid;</li> <li>• koostab eesmärgipärase isiklike õpitegevuste plaani, arvestades oma ressursside ja erinevate keskkonnateguritega.</li> </ul>
<p>2. analüüsib ühiskonna toimimist, tööandja ja organisatsiooni väljakutseid, probleeme ning võimalusi, lähtudes jätkusuutlikkuse põhimõtetest</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• analüüsib meeskonnatööna turumajanduse toimimist ja selle osapoolte ülesandeid;</li> <li>• analüüsib meeskonnatööna piirkondlikku ettevõtluskeskkonda;</li> <li>• selgitab regulatsioonidest lähtuvaid tööandja ja töövõtja rolle, õigusi ja kohustusi;</li> <li>• analüüsib organisatsioonide vorme ja tegutsemise viise, lähtudes nende eesmärkidest;</li> <li>• valib oma karjääri eesmärkidega sobiva organisatsiooni ning selgitab selles enda võimalikku rolli;</li> <li>• seostab erinevaid keskkonnategureid enda valitud organisatsiooniga ning selgitab probleeme ja jätkusuutlikke võimalusi;</li> <li>• analüüsib erinevaid keskkonnategureid ning määratleb meeskonnatööna kompleksse probleemi ühiskonnas.</li> </ul>
<p>3. hindab oma panust enda ja teiste jaoks väärtuste loomisel kultuurilises, sotsiaalses ja/või rahalises tähenduses</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• kavandab meeskonnatööna uuenduslikke lahendusi, kasutades loovustehnikaid;</li> <li>• analüüsib meeskonnatööna erinevate lahenduste kultuurilist, sotsiaalset ja/või rahalist väärtust;</li> <li>• valib ja põhjendab meeskonnatööna sobivaima lahenduse probleemile;</li> <li>• koostab meeskonnatööna tegevuskava ja eelarve valitud lahenduse elluviimiseks;</li> <li>• hindab enda kui meeskonnaliikme panust väärtusloomes.</li> </ul>
<p>4. koostab ennastjuhtiva õppijana isikliku lühi- ja pikaajalise karjääriplaani</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• analüüsib oma kutsealast arengut, seostades seda lähemate ja kaugemate eesmärkidega ning tehes vajadusel muudatusi eesmärkides ja/või tegevustes;</li> <li>• valib ja kasutab asjakohaseid infoallikaid koolitus-, praktika- või töökoha leidmisel ning koostab kandideerimiseks vajalikud materjalid;</li> <li>• analüüsib tegureid, mis mõjutavad karjäärivalikuid ja millega on vaja arvestada otsuste langetamisel. Lähtub analüüsil oma eesmärkidest ning lühi- ja pikaajalisest karjääriplaanist;</li> <li>• analüüsib oma oskuste arendamise ja rakendamise võimalusi muutuv keskkonnas.</li> </ul>
<p>Teemad, alateemad</p>	<p><b>ÕPITEE</b>  Õppija enesejuhtimine sh eneseanalüüsi ja –hindamise oskus, õppimise, ajajuhtimise, emotsioonide juhtimise,</p>

	<p>kognitiivse koormuse juhtimine, eesmärgistamise oskus jms, õppija huvid, väärtused ja hinnangud, õppetöö planeerimine ja eesmärkide seadmine, õppestrateegiate ja tegevuse valik.</p> <p><b>ÕPIKESKKOND</b></p> <p>VÕTA-süsteem, õppimist toetavad erialased õpikeskkonnad, toetavad süsteemid, mentorite süsteem, kooli infosüsteem</p> <p><b>MAJANDUS, SELLE OLEMUS JA TOIMIMISE MEHHAANISMID</b></p> <p>Majanduse terminid, mõisted ja toimimise mehhanismid, Eesti majandus ja vaba ettevõtlus, turg ning selle osapooled, arukas rahakasutus ja oma elu planeerimine, töö ja tööturg, tööjõud majanduses, ettevõtluse tähtsus ühiskonnas ja selle vormid, konkurents ja koostöö</p> <p><b>TÖÖANDJA JA TÖÖVÕTJA ROLLID, ÕIGUSED JA KOHUSTUSED. TÖÖSEADUSANDLUS</b></p> <p>Tööandja roll, tema õigused ja kohustused, töövõtja roll, tema õigused ja kohustused, riiklik töötervishoiu ja tööohutuse strateegia, töökeskkonna ohutuse ja töötervishoiu seadusandlus, tervisekontroll, töötervishoiu- ja töökeskkonnaalased teabematerjalid, lepingulised suhted töö tegemisel, töölepingu pooled, nende kohustused ja õigused, töökorraldus, töö ja puhkeaeg, puhkuste liigid, töö tasustamine ja sotsiaalsed tagatised</p> <p><b>ETTEVÕTLUS JA ETTEVÕTLIKKUS</b></p> <p>Ettevõtlus ja selle koht ning olulisus turumajanduses, ärikeskkonna osapooled ja regulatsioonid, vastutustundlik ettevõtlus, turg ja turundus, ettevõtluse algus, areng ja ka lõpetamise võimalused, rahvusvaheline majandus ja majandus muutuv maailmas, muutused/arengud ettevõtluses</p> <p><b>TULEVIKUOSKUSED</b></p> <p>Muutuva õpi- ja töökeskkonnaga kohanemine, erinevates kultuurikeskkondades töötamine, oskus kiiresti reageerida ootamatule situatsioonile ja leida lahendusi.</p> <p><b>PLANEERIMISE JA ENESEJUHTIMISE VIISID</b></p> <p>Klassikaline ja kaasaegne lähenemine karjäärile (vertikaalne-, horisontaalne- ja kannapöördekarjäär, kaleidoskoop- ja spiraalkarjäär, piirideta karjäär, tööelu 4,0).</p> <p><b>PLANEERIMINE JA OTSUSTAMINE</b></p> <p>Erinevate teguritega arvestamine oma karjääri planeerimisel, enesekohaste alternatiivsete võimaluste leidmine, teadlike otsuste langetamine.</p>
iseseisev töö 46 tundi	SWOT analüüs: minu tugevused, nõrkused, ohud, võimalused ning nende seostamine õpitee planeerimise- ja

	<p>töötamise tulevikutrendidega.</p> <p><i>Demingi tsükli</i> alusel: planeerimisest ja eesmärgi seadmine; tegevused eesmärgi saavutamiseks; samm-sammuline tegevuskava; takistused ja nende ületamine; toetajad; analüüs; ajaplaan, järelkontroll.</p> <p>Äriplaani koostamine</p>
Õppemeetodid	Miniloeng, ajurünnak, miniuuring, vestlus, arutelu, reflekteerimine, esitus, video analüüs, infootsing, individuaalne töö, paaristöö, rühmatöö, eneseanalüüs
Hindamine	<p>Õppeprotsessis rakendatakse kujundavat hindamist. Õpiväljundite saavutatust hinnatakse hindamiskriteeriumide ja demonstratsioonülesannete täpsustavate hindamisjuhendite alusel.</p> <p>Hindamisülesanne:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Õppija esitab elektroonilises keskkonnas, Google Drive või Moodle eneseanalüüsi, mille koostamisel on lähtunud dokumentide vormistamise heast tavast ja mida hinnatakse kirjaliku juhendi alusel. Hinne kujuneb kirjalikus juhendis ettenähtud kriteeriumite alusel</li> <li>2. Kompleksülesanne ettevõtte tegevuse analüüs</li> </ol>
sh hindekriteeriumid	Puuduvad
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	<p>Mooduli kokkuvõttev hinne on mitteeristav.</p> <p>Hinne on „arvestatud“, kui on saavutatud kõik õpiväljundid lävendi tasemel, sh täidetud iseseisvad tööd</p>
sh hindamismeetodid	Praktiline töö, intervjuu, esitus
Õppematerjalid	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Haritus ja professionaalsus <a href="https://arvamus.postimees.ee/1992139/hari-tus-ja-professionaalsus">https://arvamus.postimees.ee/1992139/hari-tus-ja-professionaalsus</a> (12.01. 2003)</li> <li>2. SA Kutsekoda kodulehel <a href="https://oska.kutsekoda.ee/wp-content/uploads/2016/04/Tulevikutrendid-1.pdf">https://oska.kutsekoda.ee/wp-content/uploads/2016/04/Tulevikutrendid-1.pdf</a></li> <li>3. OSKA raport “Töö ja oskused 2025” <a href="https://epale.ec.europa.eu/et/resource-centre/content/too-ja-oskused-2025-0">https://epale.ec.europa.eu/et/resource-centre/content/too-ja-oskused-2025-0</a></li> <li>4. SA Kutsekoda video “Tulevikuoskused”: <a href="https://www.youtube.com/watch?v=XLTies-WrvU&amp;t=148s">https://www.youtube.com/watch?v=XLTies-WrvU&amp;t=148s</a> ja <a href="https://www.youtube.com/watch?v=zEyFW6k8WsI">https://www.youtube.com/watch?v=zEyFW6k8WsI</a></li> <li>5. Video „Õppimise kolm vaala“ <a href="https://www.youtube.com/watch?v=k5O_pIgf3kE">https://www.youtube.com/watch?v=k5O_pIgf3kE</a></li> <li>6. Archimedes kodulehega tutvumine. <a href="http://archimedes.ee/">http://archimedes.ee/</a></li> <li>7. Õpiränne Taanis <a href="https://www.youtube.com/watch?v=L3vcCaKaZcs">https://www.youtube.com/watch?v=L3vcCaKaZcs</a></li> </ol>

8. Kvalifikatsiooniraamistik <https://www.kutsekoda.ee/kvalifikatsiooniraamistik/>
9. Eesti kvalifikatsiooniraamistikku tutvustav videoklipp SA Kutsekoja kodulehel <https://www.kutsekoda.ee/eesti-kvalifikatsiooniraamistik-ekr-alam/>
10. Üldised kompetentsid ja kvalifikatsiooniga seonduvad terminid <https://www.tootukassa.ee/sites/tootukassa.ee/files/Uldised%20kompetentsid.pdf>
11. Kutsestandardid: [https://www.kutseregister.ee/standardid/standardid\\_top2/?](https://www.kutseregister.ee/standardid/standardid_top2/?)
12. Euroopa keelemapp <https://europass.ee/keelepass>
13. Ettevõtlus. 4. taseme kutseõpe <https://www.opiq.ee/Kit/Details/223>
14. Ettevõtlusõppe programm Edu&Tegu <https://ettevotlusope.edu.ee/>
15. EAS koduleht <https://www.eas.ee/>
16. Töötukassa koduleht <https://www.tootukassa.ee/content/teenused/evat-taotlemine-ja-kasutamine>
17. Opiq keskkond: <https://www.opiq.ee/Packages/Details?packageKey=TeacherHighSchoolPackage>
18. Innove SA Ettevõtlus 4.tase kutseõppes: [https://www.opiq.ee/Kit/Details/223?fbclid=IwAR2ErepyhsQ\\_8oTweU84qv4ygaahLLOth4RvjIUnPmc-2ul a3OdcqVStAUM](https://www.opiq.ee/Kit/Details/223?fbclid=IwAR2ErepyhsQ_8oTweU84qv4ygaahLLOth4RvjIUnPmc-2ul a3OdcqVStAUM)
19. Rahajutud: [https://www.opiq.ee/Kit/Details/223?fbclid=IwAR2ErepyhsQ\\_8oTweU84qv4ygaahLLOth4RvjIUnPmc-2ul a3OdcqVStAUM](https://www.opiq.ee/Kit/Details/223?fbclid=IwAR2ErepyhsQ_8oTweU84qv4ygaahLLOth4RvjIUnPmc-2ul a3OdcqVStAUM)
20. Rikkaks saamise õpiku autori koduleht: <https://roosaare.com/>
21. Üks hea ja ajas vastu pidanud väärtushinnangute artikkel Peep Laja poolt: <https://peep.laja.blogspot.com/2005/11/this-i-believe.html>
22. Maksuameti koduleht: <https://www.emta.ee/et>
23. <https://www.rmp.ee/> on majandusarvestuse ja ettevõtte majandamisega seotud infoleht
24. Finantsaabits : <https://www.minuraha.ee/et/publikatsioonid/finantsaabits>
25. Finantsinspektsiooni poolt loodud leht: <https://www.minuraha.ee/>
26. Tööelu lehekülg: <https://www.tooelu.ee/>
27. Tööinspektsiooni koduleht: <https://www.ti.ee/est/avaleht/>
28. Äriidee potentsiaali hindamine, turukõlblikkuse ja realiseeritavuse hindamine “Ajujaht seminari video”:

<https://www.youtube.com/watch?v=PY68Oy23T4M&t=7s>

29. Ekspordi käsiraamat: <https://www.eas.ee/ekspordi-kasiraamat/>

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
3	<b>LAMBA-/KITSEKASVATUSE KORRALDAMINE</b>	10	Lilia Tali, K.Tähepõld, E.Sellis
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane korraldab ja planeerib tegevused lammaste/kitsede üldise heaolu tagamiseks, tootmiseks, söötmiseks, karjatamiseks, toodangu tootmiseks, taastootmiseks ning aretuseks.		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		
<b>Õpilane:</b> 1. korraldab lammaste/kitsede hoolduse vastavalt ettevõtte töökorraldusele	<b>Õpilane:</b> <ul style="list-style-type: none"><li>• jälgib igapäevaselt lammaste/kitsede heaolu ning kavandab ja planeerib lammaste/kitsede hooldamise käigus kogunenud teabe põhjal edasised tegevused olukorra parendamiseks ja hooldustegevuste planeerimiseks;</li><li>• planeerib ja korraldab loomade grupeerimise ja/või ümberpaigutamise (sh kasutades vastavat tarkvara), arvestades nende kasvatamise eesmärki ja tootmisperioodi;</li><li>• tagab loomade igapäevased visuaalsed vaatlused haigete ja / või surnud loomade leidmiseks ning vajadusel eraldamiseks, kasutades vastavaid jälgimissüsteeme; analüüsib saadud tulemusi, kasutades vastavat tarkvara;</li><li>• leiab infot erinevatest teabeallikatest sõnniku- ja jäätmekäitluse nõuete kohta ning seostab neid keskkonnakaitsenõuetega.</li></ul>		
2. korraldab lammaste/kitsede söötmise vastavalt ettevõtte töökorraldusele	<ul style="list-style-type: none"><li>• planeerib söödavajaduse, vastavalt toodangu mahule ja loomade arvule;</li><li>• korraldab söötade analüüside võtmise, tõlgendab laborianalüüsi;</li><li>• koostab söödaratsiooni, arvestades loomaliiki ja kasvatamise eesmärki; sisestab andmed söödaratsioonide kohta söötmissüsteemi;</li><li>• organiseerib söötmise ja jootmise vastavalt ratsioonile ja söötiskorrale.</li></ul>		
3. korraldab lammaste/kitsede tervishoiu tagamise vastavalt	<ul style="list-style-type: none"><li>• hindab visuaalselt ja võimalusel jälgimissüsteemi kasutades loomade üldist tervislikku seisundit, osutab esmast abi ning teavitab loomaarsti;</li></ul>		



ettevõtte töökordusele	<ul style="list-style-type: none"> <li>• korraldab haige looma ravimise, hooldamise vastavalt loomaarsti juhiste; korraldab haige, nõrga või vigastatud looma hädatapmise, arvestades õigusaktide nõudeid;</li> <li>• korraldab surnud looma kahjutustamise, arvestades õigusaktide nõudeid.</li> </ul>
4. korraldab lammaste/kitsede karjatamise vastavalt ettevõtte töökordusele	<ul style="list-style-type: none"> <li>• koostab karjatamisplaani (sh kasutades vastavat tarkvara), arvestades loomaliiki, rohumaade seisundit ja asukohta, järgides loomade karjatamiseks kehtivaid nõudeid; kasutab info kogumiseks ja edastamiseks;</li> <li>• planeerib ja korraldab karja ajamist vastavalt karjatamisplaanile elektroonilisi kaarte;</li> <li>• hindab karjamaasööda tagavara, planeerib tegevused vastavalt kogutud teabele;</li> <li>• jälgib karja- ja heinamaade seisundit ning korraldab järelniitmist arvestades taimestikku, maastikku, tallamist, liigniisketel aladel karjatamist jms.</li> </ul>
5. korraldab lamba/kitsesaaduste tootmise vastavalt ettevõtte töökordusele	<ul style="list-style-type: none"> <li>• korraldab lammaste pügamise;</li> <li>• korraldab villa sorteerimise ja pakendamise, arvestades tootmissuunda;</li> <li>• korraldab lamba- või kitsenaha parkimise ettevalmistamist;</li> <li>• korraldab piimalammaste ja -kitsede lõpsmise arvestades tellimusi ja ettevõtte töökordust.</li> </ul>
6. korraldab lammaste/kitsede taastootmise ja aretuse vastavalt ettevõtte töökordusele	<ul style="list-style-type: none"> <li>• koostab aretusplaani, korraldab loomade valiku ning paaritusgruppide moodustamise ja registreerimise, arvestades tootmis- ja aretussuunda;</li> <li>• selgitab suguloomade valiku põhimõtteid tuues välja aretuseesmärgile vastavad valikutunnused ning iseloomustades tunnustevahelisi seoseid;</li> <li>• identifitseerib potentsiaalsed tõuloomad (tätoveerib, märgistab jm) vastavalt ettevõtte töökordusele;</li> <li>• võtab lammaste- ja/või kitsede arvele vastavalt ettevõttes kehtivale korrale kehtestatud nõuetele;</li> <li>• koostab tiinuse kontrolliks nimekirja; registreerib tiinuse kontrolli tulemused, arvestades ettevõttes kehtestatud korda;</li> <li>• kavandab poegimise läbiviimise.</li> </ul>
Teemad, alateemad	<p>Lammaste- ja/või kitsede heaolu ja käitumine  Ohutu loomade käsitlemine  Lammaste- ja/või kitsede pidamisviisid  Keskkonnanõuded ja lammaste- ja/või kitsede heaolu reeglid seadlusalusest lähtuvalt  Lammaste- ja/või kitsede hooldamine  Lammaste- ja/või kitsede hooldamise viisid ja vahendid.  Jäätmekäitlus ja keskkonnanõuded  Farmiseadmed  Söödaratsiooni koostamine  Söödavajaduse arvestamine</p>

	<p>Lammaste- ja/või kitsede tervishoiu põhialused</p> <p>Seadustest tulenevad veterinaarnõuded.</p> <p>Lammaste- ja/või kitsede esmaabi ja ohutu käsitsemine</p> <p>Ravimiarvestuse alused</p> <p>Veterinaarkorralduse alused</p> <p>Karjamaavajaduse planeerimine, karjatusplaani koostamine</p> <p>Karjamaa tarastamisviisid ja nõuded, karjamaade tarastamine</p> <p>Karjateed</p> <p>Lammaste- ja/või kitsede heaolu ja käitumine</p> <p>Lisasöötade ja joogivee vajadus karjamaal</p> <p>Lammaste- ja/või kitsede bioloogia, füsioloogia ja taastootmise alused</p> <p>Lammaste- ja/või kitsede aretuse alused</p> <p>Lammaste- ja/või kitsede liigid ja tõud</p> <p>Lammaste- ja/või kitsede pidamistingimused</p> <p>Tiinuse määramise võimalused</p> <p>Tõuaretuse algdokumentatsiooni täitmise põhimõtted</p> <p>Tööohutusnõuded</p> <p>Naha ja villa liigid ning kvaliteediklassid</p> <p>Naha ja villa kasutusala</p> <p>Naha parkimisviisid ja võimalused.</p> <p>Enamlevinud lamba- ja/või kitsesaadused</p> <p>Lamba- ja/või kitsesaaduste esmase kvaliteedi kontrollimise põhimõtted</p>
sh praktiline töö	5 EKAP
Iseseisev töö 124 tundi	<p>Info leidmine ja läbitöötamine keskkonna- ja jäätmekäitlusnõuete kohta farmis, lammaste- ja/või kitsede aretuse kohta</p> <p>Söödaratsiooni koostamine</p> <p>Söödavajaduse planeerimine</p> <p>Karjatamisplaani koostamine</p> <p>Lamba- ja/või kitsesaaduste tootmine, kontroll ja realiseerimiseks ettevalmistamine</p>
Õppemeetodid	Interaktiivne loeng, intervjuu, praktiline töö, eneseanalüüs
Hindamine	<p>Õppeprotsessis rakendatakse kujundavat hindamist. Õpiväljundite saavutatust hinnatakse hindamiskriteeriumide ja demonstratsioonülesannete täpsustavate hindamisjuhendite alusel.</p> <p>Hindamisülesanne:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Õpilane selgitab ühe etteantud situatsiooni lahendamist kavandades ja planeerides tegevusnäitajad</li> </ol>

	2. Söödaratsiooni koostamine 3. Söödavajaduse arvestamine 4. Karjatamisplaani koostamine 5. Aretusplaani koostamine 6. Toodangu realiseerimiseks ettevalmistamine
sh hindekriteeriumid	Puuduvad
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli kokkuvõttev hinne on mitteeristav. Hinne on „arvestatud“, kui on saavutatud kõik õpiväljundid läveni tasemel, sh täidetud iseseisvad tööd
sh hindamismeetodid	Praktiline töö,demonstratsioon
Õppematerjalid	P. Piirsalu õpik „Lambakasvatus“ Tartumaa Põllumeeste Liit 2012 <a href="http://www.lammas.ee">www.lammas.ee</a> <a href="http://www.vet.agri.ee">http://www.vet.agri.ee</a> <a href="http://www.nouandeteenistus.ee">www.nouandeteenistus.ee</a>

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
<b>4</b>	<b>PRAKTIKA</b>	10	L.Tali, K.Tähepõld, ettevõtte praktikajuhendajad
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane saab ettevõttes kogemusi, omandab oskusi ja vilumusi töö korraldamiseks põllumajandussektoris.		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		
Õpilane:	Õpilane:		
1. planeerib praktikajuhendi alusel isiklikke praktika eesmärke	<ul style="list-style-type: none"> <li>• selgitab praktika olemust, praktikaks vajaminevate dokumentide esitamise nõudeid ning praktika protseduuri</li> <li>• hindab praktikale seatud eesmärke ning koostab juhendi alusel isiklikud eesmärgid</li> </ul>		
2. töötab põllumajandusettevõttes loomakasvatuse valdkonnas järgides ettevõtte töökorraldust	<ul style="list-style-type: none"> <li>• korraldab lammaste/kitsede hoolduse vastavalt ettevõtte töökorraldusele</li> <li>• korraldab lammaste/kitsede söötmise vastavalt ettevõtte töökorraldusele</li> <li>• korraldab lammaste/kitsede tervishoiu tagamise vastavalt ettevõtte töökorraldusele</li> </ul>		

ja tööhutusnõudeid	<ul style="list-style-type: none"> <li>• korraldab lammaste/kitsede karjatamise vastavalt ettevõtte töökorraldusele</li> <li>• korraldab lamba/kitsesaaduste tootmise vastavalt ettevõtte töökorraldusele</li> </ul>
3. koostab juhendi järgi praktika aruande, hinnates oma tegevusi ja praktika eesmärkide saavutamist	<ul style="list-style-type: none"> <li>• koostab juhendi alusel arvutis keeleliselt ja vormiliselt korrektse praktika aruande ja esitleb seda</li> </ul>
Teemad, alateemad	Praktikadokumentatsioon Dokumentatsiooni täitmine
isesesev töö	Praktikadokumentatsioon. Praktikapäevik-aruande koostamine ja esitamine
Õppemeetodid	interaktiivne loeng, praktiline töö, iseseisev töö, praktiline dokumentatsiooni täitmine, seminar
Hindamine	Õppeprotsessis rakendatakse kujundavat hindamist. Hindamisülesanne: 1. Ettevõtte hinnang 2. Praktikapäevik aruande koostamine 3. Praktikaseminar
sh hindekriteeriumid	Puuduvad
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli kokkuvõttev hinne on mitteeristav. Hinne on „arvestatud“, kui on saavutatud kõik õpiväljundid lävendi tasemel, sh täidetud iseseisvad tööd
sh hindamismeetodid	Praktiline töö, seminar
Õppematerjalid	Praktikadokumentatsioon <a href="http://www.jkhk.ee">www.jkhk.ee</a>